

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

Компонент освітньої програми –
обов'язкова (4 кредити)

Освітньо-професійна програма	«Геосистеми і георизики»
Спеціальність	103 – Науки про Землю
Галузь знань	10 «Природничі науки»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Чикарькова Марія Юріївна , доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії та культурології http://www.religstud.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[3666][caf_pers_id]=1867&commands[3666]=item
Контактний тел.	+380677548606
E-mail:	m.chikarkova@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=5675
Консультації	Онлайн консультації: понеділок, 13.00-14.30, за попередньою домовленістю

Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс належить до циклу обов'язкових дисциплін й вивчається на 2-му курсі у 3-му семестрі. Філософія є однією з дисциплін, що навчає мислити самостійно, верифікувати знання, формулювати гіпотези, підбирати переконливі аргументи, усвідомлювати ціннісну основу різних концепцій тощо. Дисципліна стимулює процес осмислення світу, свого місця у ньому, вчить шукати відповіді на екзистенційні питання. Усе це сприяє виробленню самостійної світоглядної позиції здобувача вищої освіти.

Мета навчальної дисципліни – дати загальне уявлення про філософські способи осягнення світу на всіх його рівнях (онтологічному, гносеологічному, аксіологічному тощо).

Навчальний контент освітньої компоненти

Модуль 1. Історія розвитку філософії Рання стадія модернізму: діалог з класичною традицією	
Тема 1.	Предмет і функції філософії.
Тема 2.	Філософія Стародавнього Сходу та античності.
Тема 3.	Філософія Середньовіччя, Відродження та Нового часу.

Тема 4.	Філософія XVIII-XXI ст.
Змістовий модуль 2. Галузі філософського знання	
Тема 5.	Онтологія
Тема 6.	Гносеологія

Форми, методи та освітні технології навчання

Під час навчання використовуються як традиційні, так і сучасні інтерактивні методи та форми роботи.

Серед традиційних:

- **метод тестування** (перевірка знань із ключових понять філософії: епістемологія, онтологія, етика, політична філософія, філософія свідомості тощо; систематизація історичних етапів розвитку філософської думки);
- **робота з текстами** (аналіз фрагментів класичних і сучасних філософських творів; порівняння концепцій різних авторів; виконання завдань із коректного тлумачення термінів і аргументів);
- **кейс-метод** (аналіз філософських проблем на основі реальних і гіпотетичних ситуацій: моральні дилеми, концепції справедливості, когнітивні упередження, проблема свободи волі; застосування філософських підходів до сучасних суспільних проблем);
- **проектний метод** (підготовка презентацій про окремі філософські напрямки, школи або персоналії; розробка філософських «кейс-досліджень» на матеріалі наукових або міждисциплінарних практик; написання міні-есе).

Сучасні інтерактивні методи включають:

- **тематичні авторські настільні ігри** (використання спеціально розроблених ігор для закріплення знань про філософські концепції, школи та персоналії);
- **гейміфіковане навчання** (участь у тематичних квестах; користування цифровими симуляціями етичних дилем тощо);
- **рольові моделювання** (імітація дискусій між історичними філософами, представлення позицій різних шкіл: стоїків і епікурейців, раціоналістів і емпіриків, утилітаристів і кантівців; дебати про фундаментальні філософські питання);
- **дискусійні платформи та дебати** (участь у філософському турнірі; аналіз сучасних соціальних, етичних і політичних викликів засобами філософських аргументів);
- **мікропроекти з наукової та популяризаційної творчості** (створення філософських подкастів, відеоесе, філософських мемів або коротких текстових експлейнерів для широкої аудиторії; підготовка візуальних «мап понять» або ліній часу розвитку філософської думки).

Форми й методи контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) робота, відповідь здобувача вищої освіти та ін.

Формою підсумкового контролю є іспит.

Засобами оцінювання виступають:

- тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- створення інфографіки, інтелект-карти та словникової статті на задану тему;
- презентація на задану тему;
- доповідь на науковій конференції;
- участь у філософському турнірі.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Курс «Філософія» вивчається протягом семестру та складається з двох теоретичних та одного підсумкового модулю.

Теоретичні модулі оцінюються у 40 і 20 балів (кожна тема по 10 балів). Відповідно протягом семестру здобувач вищої освіти може набрати максимально 60 балів (40+20).

Підсумковий модуль оцінюється у 40 балів. Він складається з двох форм роботи: теоретичної і практичної (тестові завдання). Теоретичний блок складається з двох питань, що підсумовують вивчений матеріал та за умови успішного розкриття кожне питання може бути оцінене у 15 балів. Практичний блок складається з 10 тестових завдань, розміщених у системі Moodle (кожний тест оцінюється в 1 бал). Тести виконуються на платформі до початку іспиту. За умови успішної роботи у межах двох теоретичних модулів, виконання всіх форм роботи на підсумковому контролі, студент має можливість за результатами навчання з курсу отримати 100 балів.

Підсумкова кількість балів після закінчення вивчення навчальної дисципліни переводиться в оцінку за національною системою та шкалою ECTS. При виставленні загальної оцінки враховуються наступні критерії:

<p>«А» ставиться у разі, якщо студент:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – постійно готувався до занять згідно з програмою дисципліни; – глибоко та всебічно розкривав зміст питань, використовуючи додаткову літературу; – показав уміння формулювати висновки, узагальнювати та аналізувати навчальний матеріал; – продемонстрував уміння формулювати власну точку зору та аргументовано доводити її; – переконливо та логічно викладав матеріал, проявляв творчий підхід до виконання індивідуального науково-дослідницького завдання; – належним чином виконував завдання для самостійної роботи; – допускав при усних відповідях та тестуванні окремі незначні неточності.
<p>«В» ставиться у разі, якщо</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, використовуючи додаткову літературу; – робив узагальнення та висновки з окремих питань; – виконував завдання для самостійної роботи;

студент:	– при усних відповідях не завжди повно й аргументовано викладав матеріал, а при тестуванні мали місце окремі неточності.
«С» ставиться у разі, якщо студент:	– розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, але недостатньо й не завжди використовував додаткову літературу; – формулював висновки з окремих питань практичних занять; – не проявляв належної активності під час практичних занять; – допускав окремі неточності при усних відповідях, тестуванні.
«D» ставиться у разі, якщо студент:	– відповідав на окремі питання, які обговорювалися; – формулював висновки з окремих питань; – при підготовці до практичних занять майже або й зовсім не використовував додаткову літературу; – не проявляв активності на практичних заняттях; – частково виконав завдання для самостійної роботи; – у відповідях та/чи при тестуванні допустив багато неточностей або декілька грубих помилок.
«E» ставиться у разі, якщо студент:	– відповідав на окремі питання, які обговорювалися; – допускав численні неточності при усних відповідях, демонструючи лише репродуктивний рівень засвоєння навчального матеріалу без його осмислення, – не вмів сформулювати свою позицію, проаналізувати або порівняти різні точки зору на проблему; – недостатньо використовував основну літературу й майже або зовсім не використовував додаткову; – не проявляв активності на практичних заняттях; – частково виконав завдання для самостійної роботи; – у відповідях та/чи при тестуванні допустив численні помилки та неточності.
«Fx» ставиться у разі, якщо студент:	– поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися; – допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях; – поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; – не виконав більшу частину завдань для самостійної роботи; – не проявляв активності на практичних заняттях; – допускав принципові помилки під час виконання завдань.
«F» ставиться у разі, якщо студент:	– не завжди міг розкрити зміст питань, які розглядалися; – допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях, тестуванні; – не ознайомився з рекомендованою літературою; – не виконав завдання для самостійної роботи; – не проявляв активності на практичних заняттях; – на підсумковому занятті не вміє відтворити зміст окремих питань, передбачених програмою дисциплін.

Набрана здобувачем вищої освіти кількість балів є основою для виставлення оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
--------------------------------	-----------------------	-------------------------------

90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (дуже добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (достатньо)
35-49	Fx	2 (незадовільно) з можливістю перездачі
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_kohnatsionalnoho-universytetu.pdf

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf

Інформаційні ресурси

Філософія: онлайн-курс на платформі Prometheus. Режим доступу: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KPI+PHIL101+2016_T2.

Як філософія змінила світ: онлайн-курс на платформі Projector. Режим доступу: <https://prjctr.com/course/yak-filosofiya-zminila-svit-uk>.

Introduction to Philosophy (University of Edinburgh) на платформі Coursera). Режим доступу: https://www.coursera.org/learn/philosophy?utm_source=chatgpt.com.